

MBA

CƠ BẢN

**KHÓA HỌC QUẢN TRỊ KINH DOANH
CẤP TỐC CHO NGƯỜI BẬN RỘN**

(Tái bản lần 3)

SÁCH
BẢN CHẠY
HƠN
10.000
BẢN

**Bao quát toàn diện tất cả những nội dung cơ bản
của một khóa học MBA từ kế toán tới kinh tế học,
từ marketing tới tài chính**

Trần Thị Thái Hà *dịch*

alpha books NHÀ XUẤT BẢN
THẾ GIỚI

Tom Gorman

HỘI ĐỒNG CỐ VẤN XUẤT BẢN

Hoàng Nam Tiến

Phó Chủ tịch Hội đồng
trường Đại học FPT

Đoàn Đức Thuận - Phó TGD về

Chiến lược và Marketing - Kowil Fashion

Trần Hồng Quang

CEO HQBC Consulting & Investment

Nguyễn Minh Tuấn

CEO AFA Capital

Nguyễn T. Quỳnh Trang

Phó Chủ tịch CSMO

Lê Quốc Vinh

Chủ tịch Lebros

Nguyễn Đình Thành

Đồng sáng lập Elite PR School

Lê Hồng Phúc - Phó Chủ tịch Hội

các Nhà QTDN Việt Nam

Chủ tịch CLB Nhân sự Việt Nam

Nông Vương Phi

CEO Công ty Phi&P

Nguyễn Cảnh Bình

Chủ tịch HĐQT Alpha Books

ĐỘI NGŨ TRIỂN KHAI ALPHA BOOKS

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Đỗ Nguyệt Anh

Điều phối viên: Hải Yến

Thiết kế bìa: TrangFu

Trình bày: Mỹ Mây

Thư ký xuất bản: Thủy Nguyễn

Bản quyền: Thiên Hương

Phụ trách marketing: Thu Trang.

Alpha Books không bán sách, chúng tôi bán những kinh nghiệm
và kiến thức kinh doanh, quản trị hàng đầu thế giới.

Alpha Books - Better Knowledge, Better Success

Khóa học MBA: ngay tại đây và ngay bây giờ

Gần hai thế kỷ trước, con người vẫn chưa biết gì về khái niệm quản trị. Ngay cả tại những lục địa tiên phong trong quá trình phát triển như châu Âu, những nhà máy thời đó vẫn không có “nhà quản trị”, chỉ có những người tạm gọi là đốc công, vừa làm công nhân vừa giám sát một nhóm nhỏ những công nhân khác.

Còn giờ đây, khái niệm quản trị và đặc biệt là quản trị kinh doanh đã trở nên rất quen thuộc. Người phát hiện và phân tích rõ ràng nhất vai trò to lớn của quản trị như một chức năng xã hội là cha đẻ của quản trị học: Peter Drucker.

Nhà tư tưởng quá cố này đã viết trong một tác phẩm của mình: *“Trong lịch sử loài người, chưa từng có ngành nào phát triển mau lẹ và có ảnh hưởng to lớn nhanh như quản trị. Chỉ trong chưa đầy 150 năm, quản trị học đã làm thay đổi cấu trúc kinh tế và xã hội của nhiều nước phát triển trên thế giới. Nhưng chẳng mấy ai trong số các nhà quản trị ý thức được ảnh hưởng lớn lao của quản trị.”*

Nhưng đó là sự thực. Từ những nhà máy sơ khai thiếu sự quản trị của 150 năm trước, ngày nay tất cả các công ty trên toàn thế giới đã được quản trị một cách bài bản với những nhà quản trị chuyên nghiệp và sự hỗ trợ mạnh mẽ của công nghệ. Lý thuyết và kỹ năng quản trị có thể được áp dụng vào nhiều tổ chức nhưng doanh nghiệp là tổ chức mà

quản trị đóng vai trò then chốt. Ngay cả George W. Bush, từng nhận bằng MBA ở Harvard, đã áp dụng cách quản trị kinh doanh vào việc điều hành Nhà Trắng.

Quản trị kinh doanh đã trở thành một nghề danh giá, tấm bằng MBA trở thành tấm “hộ chiếu” để một cá nhân có thể bước chân vào thế giới kinh doanh đầy cảm hứng và thách thức. Những người có bằng MBA ở các nước phát triển là tầng lớp có thu nhập cao và được xã hội trọng vọng. Các khóa học MBA cung cấp cho nhà quản trị những tri thức và kỹ năng cần thiết để điều hành thành công một doanh nghiệp. Học để trở thành lãnh đạo một tổ chức tạo ra lợi nhuận nên đương nhiên các khóa học MBA thường có mức giá cao hơn khá nhiều so với các ngành học khác. Không phải ai cũng có đủ điều kiện để theo học những khóa như vậy cho dù họ có thể say mê với nghề quản trị. Tại Việt Nam, số người có bằng MBA ngày càng tăng song phần đông học ở các nước như Anh, Mỹ, Australia, Singapore... Tuy nhiên trong nước đã triển khai nhiều khóa MBA, MBA mini.

Thấu hiểu thực tế đó, Alpha Books trân trọng giới thiệu với độc giả Việt Nam cuốn *MBA Cơ bản*. Cuốn sách sẽ cung cấp cho người đọc toàn bộ những kiến thức căn bản nhất mà một nhà quản trị kinh doanh phải biết, từ những vấn đề vĩ mô như nền kinh tế cho tới vi mô như quản trị chi phí của doanh nghiệp. Đây là một trong những tài liệu tổng hợp và cơ bản nhất về MBA được dịch và xuất bản tại Việt Nam.

Ngay từ phần đầu tiên của cuốn sách, tác giả đã viết:

“Hãy tưởng tượng một quân đội không có tướng, một đội chơi không đội trưởng, một quốc gia không chính phủ. Quân đội đó có thể đánh bại kẻ thù không? Đội chơi đó có thể thi đấu thành công không? Quốc gia đó có thể tránh khỏi tình trạng hỗn loạn không? Họ không thể. Vì thế, một tổ chức không thể thành công nếu thiếu một nhà quản trị.”

Một tổ chức không thể thiếu một nhà quản trị, và một nhà quản trị không thể thiếu kiến thức. Alpha Books tin rằng cuốn sách này sẽ góp

phần cung cấp kiến thức nền tảng cho những người Việt Nam quyết tâm theo đuổi ước mơ trở thành nhà quản trị.

Xin trân trọng giới thiệu với độc giả!

CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH ALPHA

LỜI MỞ ĐẦU

Một chương trình MBA tốt sẽ thay đổi cách suy nghĩ của bạn. Nó cung cấp cho bạn nền tảng cần thiết để đưa ra những quyết định kinh doanh đúng đắn. Khi kết hợp những kiến thức đó với hành động quyết định, bạn đã nắm được bí quyết thành công trong kinh doanh.

MBA Cơ bản trình bày những nội dung quan trọng nhất về kinh doanh, giúp bạn có thể tham gia một chương trình đào tạo Thạc sĩ Quản trị Kinh doanh mà không cần phải trải qua các bài kiểm tra hay đóng những khoản học phí cao ngất. Song có một yếu tố không thay đổi là kết quả của “khóa học” vẫn phụ thuộc vào các bạn, vào việc bạn áp dụng thông tin phù hợp với tình hình kinh doanh cụ thể của mình. Khi được thuê tư vấn cho các doanh nhân, tôi thường sử dụng những nguyên tắc cơ bản về quản trị kinh doanh được trình bày trong cuốn sách này. Bạn cũng có thể làm như vậy nếu bạn thật sự muốn học, tiếp thu và áp dụng những điều đó.

Tôi đã sử dụng *MBA Cơ bản* cùng cuốn sách *The Complete Idiot's Guide To Starting Your Own Business* (Khởi sự doanh nghiệp – Kiến thức nền tảng) của tôi làm giáo trình cho một loạt khóa học về khởi nghiệp có trình độ đại học mà tôi tham gia giảng dạy tại Chicago. Những nguyên tắc cơ bản về kinh doanh của Tom Gorman kết hợp với những cách tiếp cận ứng dụng trong cuốn sách của tôi đã cung cấp cho sinh viên – hầu hết là những người khởi nghiệp giàu khát vọng –

những điều họ cần để làm nên sự nghiệp trong thế giới kinh doanh. Cuốn sách này có thể trở thành người hướng dẫn cho bạn, và nơi làm việc của bạn có thể trở thành phòng thí nghiệm. Và nếu bạn làm việc cho một công ty lớn hơn và muốn hiểu biết đầy đủ hơn về những hoạt động bên trong của công ty, thì cuốn sách này là công cụ tuyệt vời giúp bạn đạt được điều đó.

Trong lần xuất bản đầu tiên, *MBA Cơ bản* đã làm được một điều rất tuyệt vời là trình bày những kiến thức căn bản nhất về tài chính, kinh tế, sản xuất và marketing – những điều mà bất cứ một nhà quản trị kinh doanh nào cũng phải nắm lòng. Bản tái bản này sẽ bổ sung những chi tiết thực tiễn cho vấn đề quản trị nhân sự, những thực trạng và biểu hiện thất thường của các thị trường tài chính (một chủ đề quan trọng cho những ai đang tìm kiếm tài trợ hoặc đang làm việc cho những công ty đại chúng), và những kiến thức vỡ lòng về khởi sự kinh doanh – một chủ đề đặc biệt quan trọng trong môi trường ngày nay, nơi đang diễn ra quá trình thu hẹp quy mô và tái cơ cấu các công ty.

Một khía cạnh khác của cuốn sách này mà độc giả sẽ thấy rất hấp dẫn là việc sử dụng những nghiên cứu tình huống để minh họa cho những điểm quan trọng, những tư liệu về kinh doanh quốc tế và kinh doanh điện tử, cũng như sự nhấn mạnh đặc biệt về đạo đức như một yếu tố cần thiết trong kinh doanh. Nếu tất cả các hoạt động kinh doanh đều sử dụng những nguyên tắc được chỉ ra trong cuốn sách này thì sẽ có ít hơn những nhà quản trị kinh doanh gặp khó khăn với vấn đề kiểm toán tài chính hay thẩm tra đạo đức.

Đánh vấn MBA thật dễ, nhưng suy nghĩ như một MBA thì khó khăn hơn rất nhiều. Hãy định hình lại tư duy kinh doanh của bạn bằng cách thưởng thức một tách cà phê nóng, bật một bản nhạc của Mozart và đọc cuốn sách này. Tom Gorman đã cung cấp thông tin. Bây giờ, việc học nó và ứng dụng nó sao cho hiệu quả hoàn toàn tùy thuộc vào bạn.

Ed Paulson

Tác giả cuốn *The Complete Idiot's Guide To Starting Your Own Business*

Mục lục

KHÓA HỌC MBA: NGAY TẠI ĐÂY VÀ NGAY BÂY GIỜ	5
LỜI MỞ ĐẦU	8
LỜI GIỚI THIỆU	12

PHẦN 1: QUẢN TRỊ CON NGƯỜI

CHƯƠNG 1: Ý nghĩa của quản trị	17
CHƯƠNG 2: Bảy kỹ năng quản trị	29
CHƯƠNG 3: Các bộ phận đang chuyển động của một doanh nghiệp	46
CHƯƠNG 4: Lãnh đạo thực thi nhiệm vụ	64
CHƯƠNG 5: Công việc cụ thể của quản trị con người và nhóm	78

PHẦN 2: ĐƯA RA CÁC QUYẾT ĐỊNH VỀ NGUỒN LỰC VÀ BỘ PHẬN SẢN XUẤT

CHƯƠNG 6: Kinh tế học cơ bản	95
CHƯƠNG 7: Các chỉ báo kinh tế	114
CHƯƠNG 8: Đi sâu vào kinh doanh: quản trị tác nghiệp	126
CHƯƠNG 9: Quyết định và quyết định: các công cụ phân tích và một vài số liệu thống kê	140
CHƯƠNG 10: Kiến thức căn bản về kế hoạch chi tiêu	166

PHẦN 3: QUẢN TRỊ TIỀN, KẾ TOÁN VÀ TÀI CHÍNH

CHƯƠNG 11: Làm quen với bảng cân đối kế toán	185
CHƯƠNG 12: Lập một báo cáo: thu nhập và dòng tiền	202

CHƯƠNG 13: Đi sâu hơn nữa: phân tích tài chính	217
CHƯƠNG 14: Sổ sách: các hệ thống kế toán	237
CHƯƠNG 15: Quyết định đầu tư	257
CHƯƠNG 16: Thăng, trầm: các thị trường tài chính	276

PHẦN 4: QUẢN TRỊ MARKETING ĐỂ ĐẠT DOANH SỐ TỐI ĐA

CHƯƠNG 17: Sẵn sàng, nhắm đích, bán	302
CHƯƠNG 18: Khách hàng của bạn là ai?	320
CHƯƠNG 19: Năm chữ P của marketing	338
CHƯƠNG 20: Bạn có thể hiểu quảng cáo	354
CHƯƠNG 21: Bán hàng và làm hài lòng khách hàng	370
CHƯƠNG 22: Phát triển sản phẩm: người tiên phong trong công việc	387

PHẦN 5: DẪN DẮT DOANH NGHIỆP ĐI TỚI TƯƠNG LAI

CHƯƠNG 23: Phác thảo lộ trình với kế hoạch chiến lược	402
CHƯƠNG 24: Thông tin!	424
CHƯƠNG 25: Lưu ý về năng suất và chất lượng	444
CHƯƠNG 26: Từ những hạt sỏi: quản trị khởi nghiệp và doanh nghiệp nhỏ	468
CHƯƠNG 27: Kinh doanh tốt bằng cách làm điều tốt: luật kinh doanh và đạo đức kinh doanh	488

LỜI GIỚI THIỆU

M-B-A. Ba chữ cái này đánh vắn sự thành công trong kinh doanh. Trên thực tế, tấm bằng Thạc sĩ Quản trị Kinh doanh (Master of Business Administration – MBA) không làm cho ai đó trở thành bậc thầy trong quản trị kinh doanh; điều đó cần nhiều năm trải nghiệm thực tế. Tuy nhiên, quá trình học tập để có được tấm bằng MBA giúp bạn chuẩn bị cực kỳ tốt để bước vào lĩnh vực kinh doanh.

Trước hết, một MBA trao cho bạn các nguyên lý quản trị cơ bản. Một hoạt động kinh doanh có thể được quản lý theo kiểu “cảm tính” hoặc chuyên nghiệp, và các trường kinh doanh dạy cho bạn cách thức chuyên nghiệp. Quản trị chuyên nghiệp đòi hỏi phải xác định mục tiêu để thúc đẩy con người, phân bổ nguồn lực cho các hoạt động nhằm đưa công ty tiến tới mục tiêu đó, giám sát tiến độ và điều chỉnh khi cần thiết. Các nguyên tắc này, cùng với những nguyên tắc khác nữa được dạy trong một chương trình MBA, thường dẫn tới thành công.

Hai là, một MBA buộc bạn phải tiếp xúc (ít nhất là trong lớp học) với các phòng – tức là các bộ phận chức năng – mà hầu như doanh nghiệp nào cũng có. Chúng bao gồm quản trị và tác nghiệp, tài chính và kế toán, bán hàng và marketing. Bạn sẽ hiểu vai trò của các chức năng này trong kinh doanh và cách để chúng hoạt động cùng nhau. Nhờ đó, bạn được chuẩn bị để làm việc với nhiều người và bộ phận trong công ty.

Ba là, một chương trình MBA dạy bạn những cách thức tiếp cận tinh vi tới các vấn đề trong kinh doanh, những phương pháp thường liên quan tới những phép tính và đồ thị đơn giản, qua đó bạn có thể nhìn nhận rõ ràng từng phần của vấn đề, phát triển những giải pháp tiềm năng, lựa chọn chương trình hành động tốt nhất và thuyết trình trường hợp của bạn với những người khác một cách thành công.

Cuối cùng, MBA trang bị cho bạn ngôn ngữ kinh doanh. Cũng giống như các nghề khác, kinh doanh cũng có biệt ngữ và thuật ngữ. Hầu hết các thuật ngữ quản trị, tài chính và marketing đều chỉ những khái niệm kinh doanh quan trọng. Hiểu ngôn từ, bạn sẽ hiểu khái niệm. Hiểu khái niệm, bạn sẽ có thể áp dụng chúng vào việc kinh doanh của bạn.

MBA Cơ bản đem lại cho bạn một cái nhìn tổng thể về kinh doanh, sự hiểu biết về hàng loạt các chức năng, một tập hợp những công cụ phân tích và ngôn ngữ kinh doanh, giống một chương trình MBA đích thực. Tuy nhiên, chúng không hoàn toàn giống nhau. Có thể coi cuốn sách là một khóa học quản trị kinh doanh miễn phí. Nó lại đi thẳng vào cốt lõi của mỗi vấn đề được đề cập, làm rõ các khái niệm và ứng dụng chúng vào các dạng tình huống bạn sẽ gặp phải trong công việc và loại bỏ những gì không cần thiết thường gặp phải trong các khóa MBA. Cuốn sách trở thành một “MBA mini” và sẽ giúp bạn quản trị hoạt động kinh doanh ở bất kỳ quy mô nào, kể cả một doanh nghiệp khởi sự.

Sau đây là cấu trúc của cuốn sách:

Phần 1, “Quản trị con người”, chỉ cho bạn cách hoàn tất mọi việc thông qua người khác và sự khác nhau giữa lãnh đạo và quản trị.

Phần 2, “Ra quyết định về nguồn lực và hoạt động”, đi sâu phân tích kinh tế học và các hoạt động kinh doanh, cùng những nguyên tắc khiến một quốc gia hay một công ty thắng hoặc thua trong trò chơi tiền bạc. Trong phần này, bạn sẽ học về chu kỳ suy thoái và phục hồi, khám phá những kỹ thuật ra quyết định giúp bạn thành công trong bất kỳ môi trường nào.

Phần 3, “Quản trị dòng tiền, kế toán và tài chính”, đưa bạn vào thế giới của các chế độ kế toán và báo cáo tài chính. Bạn sẽ học cách một công ty theo dõi doanh thu, chi phí và lợi nhuận, đưa ra các quyết định chi tiêu và đầu tư. Phần này cũng giúp bạn nghiên cứu các thị trường tài chính và các chứng khoán chủ yếu được mua và bán ở đó.

Phần 4, “Quản trị marketing để đạt doanh thu tối đa”, trình bày cách các công ty nắm bắt nhu cầu khách hàng để từ đó phát triển các dòng sản phẩm và dịch vụ, sử dụng chiến lược marketing để tập trung vào khách hàng và cạnh tranh bán hàng.

Phần 5, “Dẫn dắt doanh nghiệp đi tới tương lai”, tập trung vào kế hoạch chiến lược, công cụ chủ yếu để quản trị những khía cạnh dài hạn hơn của kinh doanh, và những cách thức nâng cao năng suất, cải thiện chất lượng và sự quản trị thông tin. Chương này khép lại bằng những chiến lược và gợi ý cho việc quản trị nghề nghiệp trong môi trường hiện nay.

Phần bổ sung

Ngoài nội dung chính, trong suốt cuốn sách bạn sẽ thấy những biển báo sau đây, làm nổi bật thông tin mà tôi muốn bạn nắm bắt:

Biệt ngữ MBA

Định nghĩa các thuật ngữ và khái niệm kinh doanh có thể không quen thuộc với bạn.

Cảnh báo MBA

Những ví dụ về cách giải quyết những vấn đề mà bạn sẽ phải đối mặt trong công việc.

Tình huống minh họa

Cung cấp những ví dụ và tình huống thực tế minh họa cho những vấn đề quan trọng trong hoạt động kinh doanh.

Mách nhỏ MBA

Giúp cải thiện thành quả hoạt động của bạn và công ty bạn bằng những chỉ dẫn nội bộ và những bài học từ các thông lệ tốt nhất hiện nay trong kinh doanh.